

Plenarinio posėdžio dokumentas

A8-0341/2018

18.10.2018

PRANEŠIMAS

dėl 2018 m. Komisijos ataskaitos dėl buvusiosios Jugoslavijos Respublikos
Makedonijos
(2018/2145(INI))

Užsienio reikalų komitetas

Pranešėjas: Ivo Vajgl

TURINYS

	Psl.
PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS	3
INFORMACIJA APIE PRIĖMIMĄ ATSAKINGAME KOMITETE	15
GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS ATSAKINGAME KOMITETE.....	16

PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS

dėl 2018 m. Komisijos ataskaitos dėl buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos (2018/2145(INI))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į 2005 m. gruodžio 16 d. Europos Vadovų Tarybos sprendimą suteikti šaliai ES narystės siekiančios šalies kandidatės statusą,
- atsižvelgdamas į Europos Bendrijų bei jų valstybių narių ir buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos stabilizacijos ir asociacijos susitarimą (SAS),
- atsižvelgdamas į 2018 m. birželio 17 d. galutinį susitarimą dėl nesutarimų sprendimo, aprašyto Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos rezoliucijose 817 (1993) ir 845 (1993), 1995 m. laikinojo susitarimo galiojimo pabaigos ir strateginės Graikijos ir buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos partnerystės sukūrimo (taip pat žinomą kaip Prespos susitarimą),
- atsižvelgdamas į pagrindų susitarimą, sudarytą Ochride ir pasirašytą Skopjėje 2001 m. rugpjūčio 13 d. (Ochrido pagrindų susitarimas),
- atsižvelgdamas į 2015 m. birželio mėn. Komisijos paskelbtus buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos neatidėliotinių reformų prioritetus,
- atsižvelgdamas į politinį susitarimą (vadinamąjį Pržino susitarimą), kurį 2015 m. birželio 2 d. ir liepos 15 d. Skopjėje pasiekė keturios pagrindinės politinės partijos, ir į 2016 m. liepos 20 d. ir rugpjūčio 31 d. keturšalį susitarimą dėl jo įgyvendinimo,
- atsižvelgdamas į 2017 m. rugsėjo 14 d. Vyresniųjų ekspertų grupės sisteminiiais teisinės valstybės principo klausimais rekomendacijas,
- atsižvelgdamas į 2014 m. rugpjūčio 28 d. pradėtą Berlyno procesą,
- atsižvelgdamas į Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos (ESBO) Demokratiškos institucijų ir žmogaus teisių biuro galutines ataskaitas dėl 2016 m. gruodžio 11 d. vykusių išankstinių parlamento rinkimų, kuriuos taip pat stebėjo Europos Parlamentas, ir 2017 m. spalio 15 ir 29 d. vykusių savivaldybių rinkimų,
- atsižvelgdamas į 2018 m. gegužės 17 d. ES ir Vakarų Balkanų aukščiausiojo lygio susitikimo deklaraciją ir prie jos pridėtą Sofijos prioritetų darbotvarkę,
- atsižvelgdamas į 2018 m. birželio 28 d. Europos Vadovų Tarybos išvadas, kuriomis pritariama 2018 m. birželio 26 d. Tarybos priimtoms išvadoms dėl plėtros ir stabilizacijos ir asociacijos proceso,
- atsižvelgdamas į 2018 m. liepos 11–12 d. vykusiame NATO valstybių ir vyriausybių vadovų susitikime priimtą sprendimą pakviesti šalį pradėti derybas dėl narystės aljanse,
- atsižvelgdamas į 2018 m. liepos 13 d. vykusio buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos ir ES stabilizacijos ir asociacijos tarybos 14-ojo susitikimo išvadas,

- atsižvelgdamas į 2018 m. vasario 6 d. Komisijos komunikatą „Įtikinama plėtros perspektyva ir didesnis ES įsipareigojimas Vakarų Balkanų šalims“ (COM(2018)0065),
 - atsižvelgdamas į 2018 m. balandžio 17 d. Komisijos komunikatą „2018 m. komunikatas dėl ES plėtros politikos“ (COM(2018)0450) ir prie jo pridėdamą Komisijos tarnybų darbinį dokumentą „2018 m. ataskaita dėl buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos“ SWD(2018)0154), kuriuose rekomenduojama pradėti stojimo derybas, atsižvelgiant į pasiektą pažangą ir siekiant tvaraus įsipareigojimo vykdyti reformas,
 - atsižvelgdamas į Komisijos tarnybų darbinį dokumentą dėl jos atlikto buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos ekonominio koregavimo programos vertinimo (SWD(2018)0134) ir į 2018 m. gegužės 25 d. vykusio ES ir Vakarų Balkanų šalių bei Turkijos ekonominio ir finansinio dialogo bendras išvadas,
 - atsižvelgdamas į per 2018 m. vasario 7–8 d. Strasbūre vykusį 14-ąjį ES ir buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos jungtinio parlamentinio komiteto posėdį priimtas rekomendacijas,
 - atsižvelgdamas į 2018 m. gegužės 17–18 d. Ochride pradėtą Jean'o Monnet dialogo procesą, kuriame dalyvauja Parlamento (Sobranie) vadovybė ir politinės partijos,
 - atsižvelgdamas į savo ankstesnes su šia šalimi susijusias rezoliucijas,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 52 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Užsienio reikalų komiteto pranešimą (A8-0341/2018),
- A. kadangi įgyvendindama ryžtingas ir įtraukias demokratines reformas ir aktyviai gerindama santykius su kaimyninėmis šalimis, naujoji vyriausybė demonstruoja šalies įsipareigojimo eiti europinės ir euroatlantinės partnerystės link tęstinumą; kadangi pastangos vykdyti reformas turėtų būti susietos su neatidėliotinų reformų prioritetų įgyvendinimui toliau skiriama ES parama ir išmatuojamais rezultatais; kadangi ES narystės perspektyva teikia didelį postūmį reformoms buvusiojoje Jugoslavijos Respublikoje Makedonijoje, ypač atsižvelgiant į teisinės valstybės principą, teismų nepriklausomumą ir kovą su korupcija; kadangi buvusioji Jugoslavijos Respublika Makedonija laikoma valstybe kandidate, padariusia didžiausią pažangą savo teisės aktų su ES *acquis* derinimo srityje;
- B. kadangi 2018 m. birželio 17 d. Prespos susitarimu dėl buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos ir Graikijos nesutarimų sprendimo ir strateginės partnerystės sukūrimo duodamas labai reikalingas teigiamas stabilumo ir susitaikymo visame Vakarų Balkanų šalių regione ženklas, pagerinama gerų kaimyninių santykių padėtis ir grindžiamas kelias šalies integracijai į ES;
- C. kadangi Graikija ir buvusioji Jugoslavijos Respublika Makedonija susitarė dėl 11-os pasitikėjimo stiprinimo priemonių, daugiausia politinių ir ES reikalų, švietimo ir kultūros, prekybos ir ekonominio bendradarbiavimo, sujungiamumo, teisingumo ir vidaus reikalų srityse bei bendradarbiavimo sveikatos klausimais srityje; kadangi šios

pasitikėjimą stiprinančios priemonės jau pasiekė apčiuopiamų rezultatų;

- D. kadangi visos politinės partijos ir valstybinės institucijos privalo padėti užtikrinti įtrauktesnę ir atviresnę politinę atmosferą, kurioje būtų sudarytos palankios sąlygos tolesnei pažangai stojimo į ES procese;
- E. kadangi šalis privalo toliau stiprinti, be kita ko, parlamentinius teisėkūros ir priežiūros pajėgumus, teismines institucijas, pagarbą teisinės valstybės principui, žiniasklaidos laisvę ir kovą su organizuotu nusikalstamumu bei korupcija; kadangi reikia stiprinti pastangas, dedamas įgyvendinant reformas viešojo administravimo, ekonomikos ir užimtumo srityse, taip pat reikia atlikti išsamią Ochrida pagrindų susitarimo įgyvendinimo peržiūrą;
- F. kadangi buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos įstojimas į NATO padės užtikrinti taiką ir stabilumą visame regione;
- G. kadangi 2018 m. birželio 28 d. Europos Vadovų Taryba patvirtino 2018 m. birželio 26 d. Tarybos išvadas, kuriomis sudaromos sąlygos 2019 m. birželio mėn. pradėti stojimo derybas;
- H. kadangi 2018 m. liepos 18 d. Komisija kaip pagrindinį Komisijos strategijos dėl Vakarų Balkanų elementą parafavo susitarimą dėl statuso su buvusiaja Jugoslavijos Respublika Makedonija, kad Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros (FRONTEX) būriai migracijos ir sienų valdymo tikslais galėtų vykdyti bendras operacijas kartu su šia šalimi ir joje;
- I. kadangi oro tarša yra didelė Makedonijos miestų problema ir, naujausių Suomijos meteorologijos instituto ir Makedonijos visuomenės sveikatos instituto tyrimo duomenimis, iš visų Europos miestų didžiausia smulkių kietųjų dalelių (PM 2,5) koncentracija ore yra Skopjėje ir Tetove;
- J. kadangi Balkanų regionas yra strategiškai svarbus;
- K. kadangi kiekviena šalis kandidatė vertinama atskirai pagal jos pačios nuopelnus, o stojimo tvarkaraštį ir derybų spartą lemia reformų greitis ir kokybė;

Bendro pobūdžio reformos ir geri santykiai su kaimyninėmis šalimis

1. palankiai vertina tvirtą politinį vyriausybės įsipareigojimą visapusiškai įgyvendinti Pržino susitarimą ir neatidėliotinių reformų prioritetus, dėl kurio sustiprėjo pastangos įgyvendinti su ES susijusias reformas, grindžiamas įvairių partijų ir etninių grupių bendradarbiavimu, taip pat konsultacijomis su pilietine visuomene, ir pabrėžia, kad siekiant šalies europinės ateities svarbu tęsti šias pastangas; ragina naująją vyriausybę išlaikyti teigiamą pagreitį ir skaidriai bei įtraukiai užtikrinti pažangą, spartinti ir visapusiškai įgyvendinti su ES susijusias reformas; siekiant didinti regioninį saugumą, ragina remti buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos narystę euroatlantinėse organizacijose;
2. labai geria pozityviąją diplomatiją ir aktyvias pastangas stiprinti pasitikėjimą, kurios padeda pasiekti kompromisų ir išspręsti neišspręstus dvišalius klausimus bei plėtoti

gerus kaimyninius santykius; pabrėžia, kad dvišaliai klausimai neturėtų kliudyti stojimo procesui; itin palankiai vertina 2018 m. vasario 14 d. įsigaliojusią draugystės sutartį su Bulgarija, kuria turėtų būti užtikrinti ilgalaikiai ir taikiniai geros kaimynystės santykiai tarp šių dviejų šalių;

3. palankiai vertina 2018 m. birželio 17 d. Graikijos ir buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos pasirašytą Prespos susitarimą ir giria abi susitarimo šalis už tai, kad jos dėjo daug pastangų, kad pasiektų abiem šalims priimtina sprendimą dėl pavadinimo; palankiai vertina tai, kad 2018 m. birželio 20 d. ir liepos 5 d. jį ratifikavo buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos Parlamentas; mano, kad šalies piliečių labai visi politiniai veikėjai ir pilietinė visuomenė turi konstruktyviai dirbti ir suvokti savo istorinę atsakomybę; primygtinai ragina partijas pirmenybę teikti savo šalies interesams, o partijų politiniams interesams, tinkamai informuoti savo piliečius apie susitarimo turinį ir poveikį ir kruopščiai užbaigti visas vidines procedūras, kurių reikia norint ratifikuoti ir įgyvendinti šį strategiškai svarbų susitarimą, nutraukti užsitęsusių geopolitinę nežinią ir parodyti gerą taikos ir stabilumo regione pavyzdį; pabrėžia 2018 m. rugsėjo 30 d. referendumo dėl buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos integracijos į ES ir NATO svarbą;
4. atkreipia dėmesį į 2018 m. rugsėjo 30 d. referendumo rezultatus; pabrėžia, kad reikia toliau remti šalies euroatlantinę ateitį ir įgyvendinti 2018 m. birželio 17 d. Prespos susitarimą; ragina vyriausybę Skopjėje imtis visų būtinų ir galimų veiksmų, kad būtų laikomasi Prespos susitarimo, kuris atveria kelią deryboms dėl stojimo į ES ir NATO, nuostatų;
5. palankiai vertina šalies diplomatinės pastangas skatinti dvišalį ir regioninį bendradarbiavimą su Albanija ir kurti naujus kokybiškus santykius prekybos, teisės saugos, kovos su sukčiavimu ir terorizmo prevencijos srityse;
6. primena, kad šalis jau pasiekė aukštą teisės aktų suderinimo su *acquis* lygį; vis dėlto apgailestauja dėl to, kad kai kurie iš šių teisės aktų dar nėra įgyvendinti; pažymi, kad šalis vis geriau derina teisės aktus su ES deklaracijomis ir Tarybos sprendimais dėl bendros užsienio ir saugumo politikos, ir pabrėžia palaipsniui siekiamo visiško suderinimo, kuris yra būtina sąlyga šaliai siekiant euroatlantinės ateities, svarbą;
7. pripažįsta pažangą, padarytą viešajame sektoriuje, priėmus viešojo administravimo reformos strategiją ir finansų valdymo reformos programą; ragina vyriausybę užtikrinti visapusišką šių reformų įgyvendinimą; skatina šalį toliau stiprinti profesionalumą didinant skaidrumą ir teisingą atstovavimą ir užtikrinti, kad įdarbinant į valstybės tarnybos vietas būtų visapusiškai laikomasi nuopelnais grindžiamos įdarbinimo politikos;
8. griežčiausiai smerkia 2017 m. balandžio 27 d. įvykdytą išpuolį šalies Parlamente, kuris reiškia išpuolį prieš demokratiją ir per kurį keli parlamento nariai ir žurnalistai patyrė rimtų sužalojimų, ir ragina patraukti organizatorius ir nusikaltimo vykdytojus baudžiamojon atsakomybėn; palankiai vertina vykstantį tyrimą ir bylos nagrinėjimą teisme; pabrėžia, kad šie smurto veiksmai ir toliau turėtų būti tiriami bei už juos turėtų būti traukiama atsakomybėn laikantis įstatymų ir skaidrumo, nepriklausomumo ir proporcingumo principų; toliau smerkia bet kokią trukdymą parlamento procedūroms ir

bet kokį piktnaudžiavimą jomis ir naudojimąsi konstitucijos nuostatas pažeidžiančiomis prezidento galiomis;

9. visiškai pritaria Komisijos rekomendacijai ir po jos priimtam Tarybos sprendimui, kuriuo 2019 m. birželio mėn. nustatytas kaip stojimo derybų pradžios data, taip pripažįstant vilčių teikiančias pastangas įgyvendinti reformas; mano, kad netrukus prasidėsianti *acquis* peržiūra ir stojimo derybos sustiprins ir pagreitins reformų tempą; mano, kad pradėjus derybas atsiras papildomų paskatų demokratizacijai ir bus sugriežtinta kontrolė ir atskaitomybė;
10. palankiai vertina oficialų 2018 m. liepos 11 d. NATO kvietimą šaliai pradėti derybas dėl narystės šioje organizacijoje;
11. mano, kad buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos narystė NATO galėtų padėti pasiekti didesnę saugumą ir politinį stabilumą Pietryčių Europoje; ragina visas ES valstybes nares, kurios yra NATO narės, aktyviai remti šalies stojimą į NATO;
12. palankiai vertina būsimą šalies perėjimą į antrąją stabilizacijos ir asociacijos susitarimo etapą ir šalies įtraukimą į Adrijos ir Jonijos jūrų iniciatyvą, taip pat ragina Tarybą įtraukti šią šalį į ES Adrijos ir Jonijos jūrų regiono strategiją;

Demokratizacija

13. palankiai vertina pirminius veiksmus, kurių imtasi atkuriant stabdžių ir atsvarų sistemą ir padidinant įtrauktį, taikant priemones, kuriomis gerinama aplinka, kurioje veikia nepriklausomos priežiūros institucijos, žiniasklaida ir pilietinės visuomenės organizacijos (PVO); palankiai vertina konstruktyvų vyriausybės ir PVO dialogą ir pastarųjų vaidmenį užtikrinant geresnę stabdžių ir atsvarų sistemos taikymą; pabrėžia, kad vykstantys esminiai pakeitimai turėtų būti atlikti esant įtraukiai ir atvirai politinei aplinkai;
14. vertina vyriausybės pastangas užkirsti kelią regresui ir pašalinti likusius korupcinio valstybės užvaldymo elementus, ir skatina didinti šias pastangas; primena, kad 1-ąjį šio amžiaus dešimtmetį stojimo procese šalis užėmė lyderės poziciją;
15. palankiai vertina tai, kad buvo patobulinti rinkimų teisės aktai, tačiau pabrėžia, kad reikia laiku peržiūrėti rinkimų kodeksą, visapusiškai atsižvelgiant į likusias ESBO Demokratinę institucijų ir žmogaus teisių biuro, Venecijos komisijos ir Valstybių prieš korupciją grupės (GRECO) rekomendacijas dėl kampanijos finansavimo ir dėl politinių partijų; pabrėžia, kad reikia toliau stengtis, kad būtų užkirstas kelias visų formų rinkėjų bauginimui ir kad tokie atvejai būtų tiriami; primygtinai ragina politines partijas demokratizuoti savo vidaus sprendimų priėmimo procesus;
16. ragina valdžios institucijas užbaigti pertrauktą surašymą, per kurį būtų surinkti tikslūs statistiniai duomenys apie gyventojus, kuriais remiantis būtų galima rengti vyriausybės plėtros programas ir planuoti atitinkamą biudžetą, taip pat surengti rinkimus ir apskaičiuoti rinkimų rezultatus;
17. palankiai vertina tai, kad buvo atnaujinti ES ir buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos jungtinio parlamentinio komiteto posėdžiai, ir ragina toliau tęsti

konstruktyvią veiklą pasitelkiant šį tarpparlamentinį bendradarbiavimą;

18. palankiai vertina tai, kad 2018 m. gegužės 17 ir 18 d. Ochride pradėtas Jean'o Monnet dialogo procesas ir kad dėl to, vieningai pritarus įvairioms partijoms, priimtas Etikos kodeksas; ragina Parlamento reformų ir veikimo darbo grupę peržiūrėti Parlamento darbo tvarkos taisykles ir, atsižvelgiant į Ochrido išvadose nustatytas prioritetas, teikti pakeitimų pasiūlymus ir nustatyti priėmimo terminus; ragina visas su politiniu procesu susijusias suinteresuotąsias šalis toliau stiprinti kompromisinę ir konstruktyvą politinio dialogo kultūrą, visų pirma tarp Parlamento narių, ir susilaikyti nuo bet kokių kliūčių, trukdančių veiksmingam Parlamento darbui;
19. rekomenduoja šalies Parlamentui visapusiškai naudotis savo priežiūros ir teisėkūros funkcijomis ir griežtai apriboti skubos procedūrų, kurios mažina parlamentinės ir visuomenės kontrolės veiksmingumą, taikymą; ragina kaupti patikimus žvalgybos tarnybų priežiūros duomenis ir stebėti žmogaus teisių bei pagrindinių laisvių padėtį šalyje;
20. palankiai vertina svarbius veiksmus, kurių vyriausybė ėmėsi siekdama stiprinti demokratiją ir teisinės valstybės principo taikymą ir palaipsniui atkurti kompromiso paieškos kultūrą, bendraudama su visais suinteresuotaisiais subjektais, įskaitant opoziciją, taip pat teigiamai vertina nuoširdų ketinimą įtraukiai ir skaidriai vykdyti reformas;
21. ragina pradėti veiksmingai įgyvendinti viešojo administravimo reformos strategiją ir nustatyti aiškias atskaitomybės ribas; pabrėžia nuopelnais grindžiamo įdarbinimo ir atviro visų įdarbinimo procedūrų konkurso svarbą ir ragina didinti žmoniškųjų išteklių valdymo pajėgumus; ragina imtis griežtesnių priemonių, kuriomis būtų didinami viešojo administravimo sektoriaus ir finansų planavimo pajėgumai;
22. palankiai vertina tai, kad vyriausybė stiprina decentralizavimo procesą, priimdama 2018–2020 m. decentralizavimo ir vystymosi veiksmų planą, kuris yra svarbus žingsnis siekiant spręsti lėšų nepakankamumo ir paslaugų trūkumo savivaldybėse problemą;
23. palankiai vertina nuolatines pastangas skatinti gerą valdymą, atskaitomybę ir laisvą žiniasklaidą, didinti skaidrumą ir gerinti prieigą prie viešos informacijos, be kita ko, skelbiant informaciją apie valstybės institucijų išlaidas; ragina imtis tolesnių veiksmų siekiant užtikrinti piliečių teisę susipažinti su viešąja informacija; ragina nuolat stengtis didinti sprendimų priėmimo proceso įtraukumą, taip pat gerinti tarpinstitucinį koordinavimą;
24. ragina toliau daryti pažangą skaitmeninant viešąją informaciją, kad ji būtų lengviau prieinama ir skatina valdžios institucijas ieškoti inovatyvių e. sprendimų, kaip toliau didinti skaidrumą ir palengvinti prieigą prie viešos informacijos bei sumažinti susijusią biurokratiją;

Teisinė valstybė

25. primena, kad tinkamas teismų sistemos veikimas ir veiksmingos kovos su korupcija priemonės yra ypač svarbūs stojimo į ES procese;

26. palankiai vertina teisminių institucijų reformos strategiją, kuria siekiama atkurti teisminių institucijų nepriklausomumą, atskaitomybę ir profesionalumą ir nutraukti politinį kišimąsi bei selektyvų teisingumą ir ragina šalies vyriausybę bei kitus subjektus dėti daugiau pastangų siekiant tinkamai įgyvendinti teisminių institucijų reformos strategiją, užtikrinant, kad būtų įdiegti patikimi stebėsenos ir vertinimo mechanizmai; pabrėžia, kad reikia užbaigti derinti teisės aktus, atsižvelgiant į Venecijos komisijos rekomendacijas; ragina ir toliau priimti bei įgyvendinti teisminių institucijų reformos strategijoje numatytas priemones; pabrėžia, kad reikia toliau stengtis apsaugoti teismines institucijas nuo politinio kišimosi;
27. palankiai vertina tai, kad 2018 m. sausio mėn. buvo įsteigta Teismų etikos taryba, o Teisėjų ir prokurorų akademija surengė teisėjų etinio elgesio mokymus, kad būtų užkirstas kelias interesų konfliktams ir nustatytos kovos su korupcija priemonės;
28. tebėra susirūpinęs dėl plačiai paplitusios korupcijos ir palankiai vertina pirmuosius laimėjimus siekiant užkirsti jai kelią ir už ją traukti baudžiamojon atsakomybėn; yra susirūpinęs dėl nedidelio galutinių teismo sprendimų aukšto rango pareigūnų korupcijos bylose skaičiaus, tačiau atkreipia dėmesį į pirmuosius teismo sprendimus dėl korupcijos ir piktnaudžiavimo įgaliojimais atvejų ir dėl 2017 m. balandžio 27 d. įvykių; ragina dėti daugiau pastangų, kad tiriant aukšto rango pareigūnų korupcijos ir organizuoto nusikalstamumo atvejus, vykdamas baudžiamąjį persekiojimą ir priimant galutinius apkaltinamuosius nuosprendžius būtų pasiekta gerų rezultatų; giria sudėtingomis aplinkybėmis vykdomą Specialiosios prokuratūros darbą ir toliau reiškia susirūpinimą dėl išpuolių ir trukdymo jai dirbti ir dėl to, kad kitos institucijos su ja nebendradarbiauja;
29. ragina valdžios institucijas intensyviau kovoti su pinigų plovimo ir interesų konfliktų reiškiniiais, sukuriant ir stiprinant kovos su korupcija bei nusikalstamumu pajėgumus ir finansų tyrimų padalinius, išsaldant, konfiskuojant, susigrąžinant ir valdant turtą; primygtinai ragina valdžios institucijas pasiekti gerų rezultatų tiriant bylas ir vykdamas baudžiamąjį persekiojimą ir padidinti apkaltinamųjų nuosprendžių aukšto lygio pinigų plovimo ir finansinių nusikaltimų bylose skaičių; palankiai vertina priimtą informatorių apsaugos įstatymą, kuriuo užtikrinama geresnė informatorių apsauga ir stiprinama vyriausybės kovos su korupcija politika; ragina skubiai peržiūrėti įstatymus dėl kovos su korupcija, finansų kontrolės ir viešųjų pirkimų; skatina vykdyti bendrosios teisinės sistemos reformą, kad Valstybinė korupcijos prevencijos komisija turėtų aiškius įgaliojimus ir galėtų dirbti visiškai nepriklausomai ir kad prokuratūros kovos su organizuotu nusikalstamumu ir korupcija padaliniai galėtų reguliariai vykdyti tyrimus;
30. pažymi, kad regione plačiai paplitusi korupcija ir organizuotas nusikalstamumas, o tai taip pat trukdo šalies demokratiniam, socialiniam ir ekonominiam vystymuisi; mano, kad regioninė strategija ir glaudesnis visų regiono šalių bendradarbiavimas yra labai svarbūs siekiant veiksmingiau spręsti šiuos klausimus;
31. ragina, kad būtų griežtai užtikrinta politinė ir teisinė atskaitomybė nagrinėjant baudžiamąsias bylas, įskaitant nusikaltimus, kylančius iš pokalbių klausymosi skandalo; ragina Parlamentą užbaigti žvalgybos tarnybų reformą, užtikrinant tinkamą saugumo ir žvalgybos agentūrų išorės priežiūrą;

32. primygtinai ragina valdžios institucijas imtis ryžtingų veiksmų siekiant išardyti nusikaltėlių tinklus, susijusius su prekyba žmonėmis, ginklais ir narkotikais, taip pat didinti institucijų pajėgumus, teisėsaugos tarnybų tarpinstitucinį bendradarbiavimą ir gerinti rezultatus tiriant baudžiamąsias veikas, atliekant baudžiamąjį persekiojimą ir priimant galutinius apkaltinamuosius nuosprendžius;
33. pripažįsta šalies pastangas ir konstruktyvų vaidmenį sprendžiant Europos migracijos ir pabėgėlių krizės problemas; atkreipia dėmesį į nuolatinės pastangas ir ragina toliau tobulinti prieglobsčio sistemą ir migracijos valdymą; ragina šalį stiprinti ir toliau intensyvinti abipusiai naudingą regioninį bendradarbiavimą ir partnerystę su FRONTEX, pasirašius susitarimą dėl naujo statuso, taip siekiant išardyti prekybos žmonėmis tinklus;
34. pabrėžia būtinybę užtikrinti, kad su migrantais ir pabėgėliais, ypač moterimis ir vaikais, prašančiais prieglobsčio šalyje ar keliaujančiais per jos teritoriją, būtų elgiamasi vadovaujantis tarptautinės ir ES teisės nuostatomis;
35. mano esant reikalinga, kad valdžios institucijos tęstų ir didintų kovos su islamo radikalėjimu ir užsienio teroristais kovotojais pastangas; ragina tai įgyvendinti skatinant tvirtesnę saugumo tarnybų ir PVO, religinių lyderių, vietos bendruomenių ir kitų valstybės institucijų bendradarbiavimą švietimo, sveikatos priežiūros ir socialinių paslaugų sektorių srityse; ragina, kad saugumo tarnybos nuolat stebėtų grįžtančius užsienio kovotojus, tinkamą jų reintegraciją į visuomenę ir nuolat keistųsi informacija su ES ir kaimyninių šalių valdžios institucijomis;
36. ragina toliau gerinti su vaikais susijusio teisingumo sistemą; ragina kompetentingas institucijas skirti pakankamai biudžeto lėšų teisingumo vaikams įstatymui įgyvendinti, ir pagerinti paramos mergaitėms ir berniukams, nukentėjusiems nuo smurto ir prievartos, ir teisės aktus pažeidusiems vaikams paslaugų kokybę;

Pagrindinės teisės ir pilietinė visuomenė

37. palankiai vertina priemones, kuriomis siekiama patobulinti tarptautinį pasitikėjimą, ir ragina atlikti visapusišką ir skaidrią likusių Ochrido pagrindų susitarimo įgyvendinimo aspektų peržiūrą; mano, jog itin svarbu užtikrinti, kad etninės mažumos būtų visapusiškai pripažįstamos visuomeniniame gyvenime; ragina imtis tolesnių priemonių mažumų įtraukčiai švietimo srityje didinti, siekiant paskatinti socialinę sanglaudą ir bendruomenių integraciją;
38. palankiai vertina reformas ir pastangas, kuriomis siekiama palaipsniui suderinti teisinę sistemą su ES standartais, šalies sprendimą tapti stebėtoja Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūroje ir tai, kad šalis ratifikavo daugumą tarptautinių žmogaus teisių dokumentų; skatina visapusiškai įgyvendinti žmogaus teisių standartus ir politikos dokumentus, kaip antai Europos žmogaus teisių konvenciją (EŽTK), ypatingą dėmesį skiriant teisei į teisingą bylos nagrinėjimą, susirinkimų ir asociacijų laisvei, teisei į gyvybę, saviraiškos laisvei ir pagarbai privačiam ir šeimos gyvenimui;
39. pažymi, kad priimtas teisės aktas dėl kalbų vartojimo yra svarbus laimėjimas, ir apgailestauja dėl neigiamos taktikos, kuria siekiama priešintis jo priėmimui visapusiškai

laikantis standartinių procedūrų;

40. palankiai vertina tai, kad 2018 m. kovo 23 d. šalis ratifikavo Stambulo konvenciją, ir primygtinai ragina šalį užbaigti teisines reformas, kuriomis siekiama kovoti su diskriminacija prieš moteris, mergaites ir visus vaikus, ir toliau naikinti smurtą šeimoje ir smurtą dėl lyties, nes šie reiškiniai vis dar plačiai paplitę;
41. pabrėžia, kad reikia užtikrinti, kad nepriklausomos priežiūros įstaigos būtų autonomiškos ir turėtų atitinkamą kiekį žmogiškųjų ir finansinių išteklių; giria ombudsmeno tarnybos vaidmenį stiprinant žmogaus teises ir pabrėžia, kad reikia užtikrinti sistemingą ombudsmeno sprendimų vykdymą;
42. tebėra susirūpinęs dėl labai prastos neįgaliųjų padėties ir nuolatinės jų diskriminacijos; ragina veiksmingai įgyvendinti esamas priemones ir strategijas;
43. palankiai vertina pirmuosius žingsnius, padarytus siekiant sustiprinti diskriminacijos prevenciją, ir primygtinai ragina valdžios institucijas į Diskriminacijos prevencijos ir apsaugos nuo jos įstatymą kaip diskriminacijos pagrindą įtraukti seksualinę orientaciją ir lytinę tapatybę; ragina valdžios institucijas skirti pakankamai biudžeto lėšų 2016–2020 m. nacionalinei lygybės ir nediskriminavimo strategijai įgyvendinti; ragina valdžios institucijas veiksmingai tirti prieš mažumas, įskaitant tokias pažeidžiamas grupes kaip romų tautybės žmonės ir LGBTI bendruomenė, nukreiptus neapykantos nusikaltimus ir neapykantą kurstančių kalbų atvejus, ir bausti už homofobinį ir transfobinį smurtą bei smurto kurstymą; išlieka susirūpinęs dėl tebesančio išankstinio priešiško visuomenės nusistatymo prieš LGBTI asmenis ir dėl žiniasklaidoje, internete ir socialinės žiniasklaidos priemonėse vyraujančių prieš juos nukreiptų neapykantą kurstančių kalbų; ragina valdžios institucijas užtikrinti veiksmingą apsaugą ir taikyti atgrasančias ir proporcingas sankcijas už neapykantą kurstančias kalbas bei homofobinius ir (arba) transfobinius veiksmus ir smurtą; pabrėžia, kad translyčiams asmenims būtina suteikti galimybę naudotis sveikatos priežiūros paslaugomis; apgailestauja dėl nuolat nepakankamo Apsaugos nuo diskriminacijos komisijos darbo; palankiai vertina tai, kad buvo įsteigta tarppartinė parlamentinė grupė LGBTI bendruomenės teisių klausimais ir tarppartinė parlamentinė grupė romų teisių klausimais;
44. ragina visapusiškai įgyvendinti strategijas ir teisės aktus dėl mažumų grupėms priklausančių asmenų teisių bei jų apsaugos ir šį įgyvendinimą finansuoti iš valstybės biudžeto; primygtinai reikalauja, kad būtų imtasi priemonių toliau gerinti padėtį švietimo, užimtumo, sveikatos priežiūros ir aprūpinimo būstu srityse, didinti galimybes įsigyti prekių ir paslaugų, taip pat gerinti romų gyvenimo sąlygas ir kad būtų smerkiama mokyklų segregacija bei kitų formų diskriminacija;
45. palankiai vertina gerokai pagerėjusias PVO veiklos ir konsultacijų su jomis vykdymo sąlygas, įskaitant Bendradarbiavimo su pilietine visuomene tarybos įsteigimą; pabrėžia, kad reikia stiprinti teisinę, finansinę, administracinę ir politinę sistemas, be kita ko, priimant teisės aktus dėl fondų ir gaunamų dovanų; pabrėžia, kaip svarbu, kad PVO būtų struktūriškai įtrauktos vykdant reguliariesnį, išsamų, nediskriminacinį ir nuspėjamą konsultacijų procesą;

46. dar kartą reiškia paramą iniciatyvai įsteigti faktų apie visas buvusios Jugoslavijos teritorijoje padarytų karo nusikaltimų ir kitų rimtų žmogaus teisių pažeidimų aukas nustatymo regioninę komisiją (RECOM); primygtinai ragina vyriausybę imtis iniciatyvos ją steigiant; pabrėžia šio proceso ir aktyvaus visų regiono politinių lyderių dalyvavimo svarbą siekiant, kad RECOM toliau nedelsiant galėtų pradėti darbą; atkreipia dėmesį į RECOM koalicijos pasiūlytą RECOM veiksmų planą, kuriame nustatytos aiškios datos ir kriterijai;
47. palankiai vertina didesnes vyriausybės pastangas stiprinti deinstitutionalizavimo ir socialinio sektoriaus reformos procesą; teigiamai vertina įsipareigojimą nutraukti vaikų įkurdinimą didelėse valstybinėse institucijose ir sukurti šeimos ir bendruomenės priežiūra paremtas paslaugas; ragina valdžios institucijas nedelsiant imtis priemonių, kad būtų sustabdytas didėjantis perinatalinis mirtingumas, ir sukurti šios nerimą keliančios tendencijos priežasčių analizės sistemą;
48. teigiamai vertina vyriausybės ir šalies Nacionalinės jaunimo tarybos partnerystę įgyvendinant Jaunimo garantijų iniciatyvą, kuri yra geras jaunimo ir sprendimus priimančių asmenų bendradarbiavimo rengiant ir įgyvendinant jaunimo reikalų politiką mechanizmas; ragina vyriausybę didinti finansinę paramą jaunimo organizacijoms ir jaunimui, kad būtų sprendžiamas protų nutekėjimo klausimas;

Žiniasklaida

49. pabrėžia esminį nepriklausomos žiniasklaidos vaidmenį demokratinėje ir įgalinančioje aplinkoje; pažymi nedidelius teigiamus pokyčius žiniasklaidos srityje ir šiek tiek pagerėjusias nepriklausomo reportažų rengimo sąlygas; ragina imtis iniciatyvų, kuriomis būtų sudarytos palankios sąlygos profesinei visų žiniasklaidos subjektų veiklai (nesant jokiam išorės ir vidaus spaudimui), taip pat tiriamajai žurnalistikai; palankiai vertina tai, kad buvo nutraukta valstybės finansuojama, politiniu favoritizmu paremta reklama žiniasklaidoje, nes tai yra svarbi priemonė, siekiant skatinti vienodas sąlygas šiame sektoriuje, ir skatina užtikrinti didesnę žiniasklaidos apsaugą nuo politizavimo priemonių; primena, kad reikia sustiprinti žiniasklaidos reguliavimo institucijos ir visuomeninio transliuotojo nepriklausomumą ir pajėgumus; ragina imtis priemonių, kuriomis būtų padidinta žurnalistų darbo ir socialinių teisių apsauga, ir užtikrinti, kad už bet kokį smurtą ir prievartą prieš žurnalistus ar grasinimus jiems būtų baudžiama, nes tai taip pat padėtų kuo labiau sumažinti vyraujančią žiniasklaidos savicenzūrą;
50. palankiai vertina pagerėjusią situaciją užtikrinant galimybes gauti informaciją; pabrėžia, kad reikia atnaujinti teisės aktus dėl žiniasklaidos paslaugų ir galimybių gauti viešą informaciją; pabrėžia, kad reikia visiškai netoleruoti grasinimo žurnalistams ir jų bauginimo bei išpuolių prieš juos atvejų ir veiksmingai juos tirti, tinkamai registruojant šiuos incidentus ir kruopščiai juos tiriant; smerkia bet kokios formos neapykantą kurstančias ir provokacines kalbas; ragina imtis veiksmingų kovos su šiais reiškiniais ir internete vykdomais žurnalistų etikos kodekso pažeidimais priemonių; be to, pabrėžia, jog būtina nedelsiant reformuoti žiniasklaidos sektorių, kad būtų sustiprinta Garso ir audiovizualinių žiniasklaidos paslaugų agentūra ir garantuojami objektyvūs ir profesionalūs reportažai;

Ekonomika

51. pabrėžia, kad reikia gerinti verslo aplinką, užtikrinant biudžeto konsolidavimą ir reguliavimo skaidrumą bei patikimumą, kartu skiriant dėmesio vis dar nepašalintiems trūkumams, susijusiems su teisinės valstybės principu, sudėtingoms reguliavimo procedūroms ir savavališkiems patikrinimams;
52. ragina valdžios institucijas atkreipti dėmesį į didelio masto neoficialią ekonomiką ir tebesitęsiančias mokesčių vengimo bei sutarčių vykdymo problemas, kurios ir toliau atbaido tiesiogines investicijas iš užsienio; pabrėžia, kad reikia įgyvendinti priemones, susijusias su viešaisiais pirkimais ir vidaus finansine kontrole; pažymi, kad reikia didinti duomenų apie viešąsias išlaidas, viešuosius pirkimus, valstybės pagalbą ir ES lėšų panaudojimą skaidrumą; ragina imtis priemonių nacionalinių Pasirengimo narystei paramos priemonės (PNPP) struktūrų planavimo, programavimo ir valdymo gebėjimams gerinti;
53. ragina vyriausybę užtikrinti, kad skaitmeninimas būtų vienas iš įvairius sektorius apimančių pagrindinių prioritetų; primygtinai ragina nedelsiant parengti ilgalaikę skaitmeninę darbotvarkę, apimančią, be kita ko, e. valdymo strategiją, IRT strategiją ir nacionalinę kibernetinio saugumo strategiją; pabrėžia, kad visapusiška skaitmeninė darbotvarkė pagerins ekonominę aplinką ir efektyvumą, padidins viešojo administravimo ir paslaugų skaidrumą ir veiksmingumą;
54. teigiamai vertina vyriausybės pastangas gerinti jaunimui sudaromas sąlygas ir skatinti aktyvesnį jaunimo dalyvavimą politinėje veikloje, pavyzdžiui, įgyvendinant 2016–2025 m. jaunimo reikalų nacionalinę strategiją; ragina vyriausybę spręsti didelio jaunimo nedarbo lygio problemą, mažinant jaunų absolventų įgūdžių ir privačių įmonių poreikių neatitikimą;
55. primygtinai ragina vyriausybę visapusiškai ir inovatyviai spręsti ilgalaikio nedarbo, jaunimo nedarbo ir mažo moterų dalyvavimo darbo rinkoje problemą; ragina atlikti skubias švietimo srities reformas, siekiant užtikrinti, kad įgyti įgūdžiai atitiktų darbo rinkos poreikius ir taip būtų užkirstas kelias protų nutekėjimui; skatina vyriausybę parengti skaitmeninių įgūdžių strategiją ir didinti gyventojų skaitmeninį raštingumą;
56. primena, kad buvusioji Jugoslavijos Respublika Makedonija pastarąjį gyventojų surašymą atliko 2002 m.; pabrėžia, jog svarbu atlikti naują, gerokai vėluojantį gyventojų surašymą, kad būtų galima gauti naują ir realią demografinę statistiką, atitinkančią ES standartus;
57. palankiai vertina tai, kad Makedonijos parlamentas priėmė naują energetikos įstatymą, kuriuo į nacionalinę teisę perkeliamas ES trečiasis energetikos teisės aktų rinkinys ir kuris visiškai atitinka Energijos bendrijos sutartį; ragina valdžios institucijas sutelkti dėmesį į energetikos rinkos reformas, kartu užtikrinant energijos išteklių tiekimo saugumą ir įvairinimą, ypač pasitelkiant atsinaujinančiuosius energijos išteklius;
58. ragina šalį stiprinti konkurenciją dujų ir energijos rinkose siekiant galutinai atsieti viešąsias paslaugas, kaip nurodyta trečiajame energetikos teisės aktų rinkinyje; ragina siekti esminės pažangos srityse, susijusiose su energijos vartojimo efektyvumu, atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamyba ir kova su klimato kaita;

59. teigiamai vertina tai, kad buvusioji Jugoslavijos Respublikos Makedonija 2018 m. sausio 9 d. ratifikavo Paryžiaus susitarimą, nes sėkminga kova su klimato kaita galima tik dedant bendras pastangas;
60. palankiai vertina teigiamą vyriausybės požiūrį į regioninį bendradarbiavimą, gerus kaimyninius santykius ir aktyvų dalyvavimą regioninėse iniciatyvose, tokiose kaip Pietryčių Europos bendradarbiavimo procesas, Regioninio bendradarbiavimo taryba, Vidurio Europos laisvosios prekybos susitarimas (VELPS), Vakarų Balkanų šešetas, Energijos bendrijos sutartis, Europos bendrosios aviacijos erdvės susitarimas, Vidurio Europos iniciatyva, Migracijos, prieglobsčio ir pabėgėlių regioninė iniciatyva (angl. MARRI) ir Brdo-Brijuni procesas;
61. palankiai vertina šalies įsipareigojimą dalyvauti vykdamas Berlyno procesą įgyvendinamuose junglumo projektuose; pažymi, kad reikia pereiti nuo kelių transporto prie įvairesnės sistemos įgyvendinant geležinkelių reformos priemones, be kita ko, gerinant arba kuriant geležinkelio jungtis iš Skopjės į kaimyninių šalių sostines; ragina daryti didesnę pažangą baigiant kurti geležinkelių ir kelių transporto jungtis VIII ir X koridoriuose;
62. ragina toliau paprastinti su prekyba ir muitais susijusias sąlygas, taip pat įvairinti eksportą, be kita ko, pasitelkiant tarpregioninį prekybos potencialą; ragina Komisiją šiai šaliai netaikyti plieno ir aliuminio apsaugos priemonių;
63. reiškia susirūpinimą dėl nerimą keliančio oro taršos lygio Skopjėje ir kituose labai užterštuose miestuose ir ragina valstybės ir vietos valdžios institucijas skubiai imtis atitinkamų priemonių šiai ekstremaliai situacijai įveikti pasitelkiant efektyvias tikslines priemones oro kokybei stebėti ir gerinti, įskaitant viešojo transporto tobulinimą ir veiksmingus judumo planus; primygtinai ragina šalį skubiai suderinti aplinkos, gamtos ir klimato apsaugos srities teisės aktus su Bendrijos teisynu; ragina kurti atliekų tvarkymo sistemas;
- ◦ ◦
64. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai ir buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos vyriausybei ir parlamentui.

INFORMACIJA APIE PRIĖMIMĄ ATSAKINGAME KOMITETE

Priėmimo data	9.10.2018
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 47 -: 9 0: 1
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Michèle Alliot-Marie, Francisco Assis, Petras Auštrevičius, Amjad Bashir, Goffredo Maria Bettini, Mario Borghezio, Victor Boștinaru, Klaus Buchner, Fabio Massimo Castaldo, Lorenzo Cesa, Javier Couso Permuy, Andi Cristea, Arnaud Danjean, Georgios Epitideios, Knut Fleckenstein, Eugen Freund, Sandra Kalniete, Manolis Kefalogiannis, Tunne Kelam, Wajid Khan, Andrey Kovatchev, Eduard Kukan, Arne Lietz, Barbara Lochbihler, Sabine Lösing, Ramona Nicole Mănescu, David McAllister, Francisco José Millán Mon, Clare Moody, Javier Nart, Pier Antonio Panzeri, Ioan Mircea Pașcu, Tonino Picula, Kati Piri, Julia Pitera, Cristian Dan Preda, Jozo Radoš, Michel Reimon, Sofia Sakorafa, Jean-Luc Schaffhauser, Jordi Solé, Dobromir Sošnierz, Dubravka Šuica, Charles Tannock, László Tőkés, Ivo Vajgl, Anders Primdahl Vistisen, Boris Zala
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai	Andrzej Grzyb, Takis Hadjigeorgiou, Gilles Pargneaux, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Igor Šoltes, Bodil Valero, Marie-Christine Vergiat, Źeljana Zovko
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai (200 straipsnio 2 dalis)	Ivan Štefanec

GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS ATSAKINGAME KOMITETE

47	+
ALDE	Petras Auštrevičius, Javier Nart, Jozo Radoš, Ivo Vajgl
ECR	Amjad Bashir, Charles Tannock, Anders Primdahl Vistisen
EFDD	Fabio Massimo Castaldo
PPE	Michèle Alliot-Marie, Lorenzo Cesa, Arnaud Danjean, Andrzej Grzyb, Sandra Kalniete, Tunne Kelam, Andrey Kovatchev, Eduard Kukan, David McAllister, Ramona Nicole Mănescu, Francisco José Millán Mon, Julia Pitera, Cristian Dan Preda, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Ivan Štefanec, Dubravka Šuica, László Tőkés, Željana Zovko
S&D	Francisco Assis, Goffredo Maria Bettini, Victor Boștinaru, Andi Cristea, Knut Fleckenstein, Eugen Freund, Wajid Khan, Arne Lietz, Clare Moody, Pier Antonio Panzeri, Gilles Pargneaux, Ioan Mircea Pașcu, Tonino Picula, Kati Piri, Boris Zala
VERTS/ALE	Klaus Buchner, Barbara Lochbihler, Michel Reimon, Jordi Solé, Igor Šoltés, Bodil Valero

9	-
ENF	Mario Borghezio, Jean-Luc Schaffhauser
GUE/NGL	Javier Couso Permuy, Takis Hadjigeorgiou, Sabine Lösing, Sofia Sakorafa
NI	Georgios Epitideios, Dobromir Sośnierz
PPE	Manolis Kefalogiannis

1	0
GUE/NGL	Marie-Christine Vergiat

Sutartiniai ženklai:

+ : už

- : prieš

0 : susilaikė